

Data o BOZP - předpoklad pro digitální budoucnost

Ing. Marcela Váchová

Ing. Iveta Mlezivová

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i.

Jeruzalémská 1283/9, 110 00 Praha 1

vachova@vubp-praha.cz, mlezizova@vubp-praha.cz

Klíčová slova

BOZP, pracovní úrazovost, statistiky BOZP, strategie EU, data BOZP, zdroje dat BOZP.

Úvod

Problematika BOZP jako široká oblast zahrnuje množství zdrojů, které by bylo vhodné komplexně monitorovat a využívat. S rozvojem moderních informačních a komunikačních technologií se nabízí otázka, do jaké míry dokážeme v oblasti BOZP využít nové trendy k potřebné prevenci a řízení rizik. I přes plánované budoucí analýzy velkých objemů dat je třeba aktuálně dořešit otázky základních statistik a dat o úrazovosti a nemocnosti v souvislosti s výkonem pracovní činnosti.

Zlepšování datové základy BOZP jako strategie Evropské unie

Nové přístupy a zlepšování sběru statistických údajů podpořené užitím nových technologií jsou mezi aktuálními strategickými cíli mezinárodních organizací a institucí EU. Evropská komise ve svém strategickém rámci pro ochranu zdraví a bezpečnosti při práci na období 2014-2020 uvádí toto téma jako jeden z pilířů zlepšování prevence rizik a onemocnění spojených s výkonem povolání. [1] Evropská komise požaduje promítnout do národních úrovní lepší shromažďování statistických údajů, získávání objektivnějších, kvalitnějších informací a lepší důkazy o oblasti BOZP a s tím související vývoj vhodných nástrojů pro monitorování, realizaci účinnějších postupů a regulační a dozorové činnosti.

Zejména se v této oblasti jedná o údaje o pracovních úrazech, nemocech z povolání, expozicích nebezpečným látkám a podmínkám na pracovišti a onemocněních souvisejících s prací, včetně následné možnosti analyzovat náklady a přínosy v této oblasti.

Současné hlavní zdroje dat o BOZP

Informační základna BOZP je charakteristická svou širokou oborovou i mezioborovou rozsáhlostí a komplexností informací. Oblast témat BOZP je součástí statistik a databází veřejně dostupných na webových stránkách několika různých institucí, jmenovitě Českého statistického úřadu (ČSÚ), České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ), Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS),

Státního zdravotního ústavu (SZÚ). Kromě těchto veřejně dostupných dat disponují uvedené instituce rozsáhlými databázemi informací, které veřejně dostupné nejsou. Jejich přesná struktura a rozsah nejsou vždy k dispozici, popř. v podobě metodik popisujících sběr dat a popis jednotlivých položek.

Jedním z nejvýznamnějších zdrojů informací, zejména o pracovní úrazovosti, je databáze informačního systému o pracovních úrazech Státního úřadu inspekce práce (SÚIP). Databáze není veřejně dostupná a je k dispozici pouze několika institucím.

V rámci projektu Statistika BOZP, řešený výzkumným týmem VÚBP, v.v.i., jsou shromažďovány a vyhodnocovány dostupné datové podklady od různých, zejména výše uvedených organizací. Data jsou zpracovávána odborníky v oblasti analýzy dat pomocí specializovaného softwaru a následně je hodnocena jejich kvalita, statistická zpracovatelnost a využitelnost. Z dosud získaných zkušeností, a to i napříč dalšími řešenými projekty, lze konstatovat, že spolupráce a sdílení dat v této oblasti, s dopadem na zvýšení kvality pracovního života, není vždy uspokojivá a v rámci časového fondu projektu je nutné věnovat mnoho času samotnému získávání dat, jakož i následným úpravám, které souvisí s nekonzistentností datových podkladů.

Závěr

Velkou výzvou, v rámci aktuálně řešených projektů, se ukázalo být získávání datových zdrojů o BOZP nad rámec veřejně publikovaných dat zmíněných institucí. Nové trendy a možnost vytěžování všech dostupných zdrojů, spolupráce aktérů na poli BOZP, tak stále zůstávají velkou výzvou pro tuto oblast.

Použitá literatura

- [1] Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o strategickém rámci EU pro ochranu zdraví a bezpečnost práce na období 2014-2020 (COM (2014) 332 final, 6. 6. 2014).
- [2] Český statistický úřad, <https://www.czso.cz/>.
- [3] Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, <https://www.uzis.cz/>.
- [4] SÚIP, ČBÚ - informační systém o pracovních úrazech.
- [5] ČSSZ, <https://data.cssz.cz>.